

Till

Medlemmarna i Anläggningsforum

*Föreslagna aktiviteter i denna Rekommendation är omhändertagna.
Uppföljning genomförd 2019-02-12*

Rekommendation att implementera förslagen i rapporten Minimering av riskkostnader i entreprenader

Ett centralt begrepp som har stor påverkan på produktivitetens utvecklingen är hantering av risker. Med detta avses både fördelning och balans av risker mellan parterna såväl som att minska riskexponeringen. Ett sätt att hantera detta är att minimera riskkostnaden. I denna rapport "Minimering av riskkostnader i entreprenader" har detta beskrivits både från perspektivet med långsiktiga risker, som branschens aktörer måste agera och samverka inom, såväl som risker och dess hantering i enskilda projekt. Implementering av ett arbetssätt att minimera riskkostnaden enligt förslag i Guidelines. Det fortsatta arbetet inriktas på följande:

Branschgemensamt

- Anläggningsforum startar ett nytt Temaområde "Kompetens-och resursförsörjning", för att säkerställa att branschen framöver, med långsiktig lönsamhet, kommer att ha tillgång till kvalificerade medarbetare och som kan leda och genomföra uppdrag åt Trafikverket, med optimerade, väl fungerande, kostnadseffektiva, miljö- och arbetsmiljöanpassade lösningar. Syfte och inriktning är att verka mot högskolor och universitet för att påverka utformning av utbildningslinjer, kursutformning och innehåll på såväl en övergripande som en mer detaljerad nivå. Rådet ska också utforma ett introduktions- och vidareutbildningsprogram av kurser m.m. som genomförs branschgemensamt och/eller företagsinternt. Detta kursprogram skall huvudsakligen vara inriktat mot projekteringsledning inom totalentreprenader, kontraktshantering, Byggproduktförordning och dess standarder, verifiering och validering av funktionskrav m.m. Åtgärderna kommer att hanteras av Temaområde Kompetensutveckling.

Omhändertaget av Anläggningsforum.

Trafikverket

- De Inköpsmallar avseende entreprenader som Trafikverket upprättar och förvaltar huvudsakligen i form av AF-mall och Mall för Tekniska beskrivningar, ska erbjudas att remisshanteras av Sveriges Byggindustrier och Innovationsföretagen.

Omhändertats kontinuerligt av Trafikverkets grupp som hanterar mallarna.

- Trafikverkets rutiner för "Val av affärsform" beaktar även "genomföranderisker" vid analys och val av affärsform.

Omhändertaget av Trafikverket i Inköpsmallarna

- Trafikverket ska tillse att rapportens förslag till Guidelines omhändertas, i syfte att vidta åtgärder, för att minimera riskkostnader i projekteringsuppdrag. Dessa Guidelines är:
 - Tillse att Beställarens konsult, som upprättar AF-del och Teknisk beskrivning m.fl. kontraktshandlingar, har uppdaterad erfarenhet av denna typ av beskrivningsarbete.
 - Utgå alltid från senaste version av mallar för AF och TB. Det tillförs mycket ny information vid varje uppdatering som sker två gånger per år. Vidare att följa mallen i dess olika moment. "Egna lösningar" har visat sig ha en tendens till att skapa försämrade kalkylerbarhet och därmed risk.
 - Modeller skall skickas ut i Förfrågningsunderlagen. Detta kan med fördel ske i två versioner dels en som visar underlag och en som visar möjlig lösning.
 - Med utgångspunkt från vald affärsform i ett tidigt skede av projektet tas en "kravstruktur" fram för uppdraget innan arbete med AF och TB inleds. Detta analysarbete ger värdefull information kring vad och hur kravställandet kan ske vilket påverkar både hur beskrivningsarbetet skall genomföras med utgångspunkt från den valda affärsformen. Denna kravstruktur är både gemensam för projektet i sin helhet men även specifik för olika fackområden. Exempel på det sistnämnda kan vara "gestaltningsskisser".
 - I samband med projektets riskanalys görs en genomgång av kravstrukturen för att identifiera risker kopplade till resp. risknivå.
 - Ta fram förslag på åtgärder för hur uppkomna risker på resp. nivå skall hanteras.
 - Upprätta AF och TB med beaktande av hur risker enligt föregående punkt skall beaktas och hanteras. Gäller huvudsakligen risker på nivå 2 och 3 och i viss mån nivå 4.
 - Genomför en löpande utvärdering av vald affärsform, uppdragets uppdelning etc. med utgångspunkt från risker på nivå 2 – 4. Att genomföra denna översyn löpande under processen med framtagande av förfrågningsunderlaget har mycket stor påverkan på möjligheten att minimera riskkostnaden eftersom det innebär en sammanvägning av kravstrukturens kalkylerbarhet med affärsformen på ett konkret och detaljerat sätt. Åtgärden vid eventuella brister blir i de flesta fall en justering av kravställandet eller förändringar inom ramen för vald affärsform.
 - Tillse att det inte finns någon kvarvarande risk på nivå 5. Kvalitetssäkra AF och UB. För risker på nivå 2 och 3 är "systematic check" lämplig. För risker på nivå 3 och 4 samt att säkerställa att ingen kvarvarande risk finns på nivå 5 används "intelligent check". Kontrollmetoderna "systematic" resp. "intelligent" check finns beskrivna i bl.a. rapport i Delprojekt 6, Utveckling av leveranskontroll och kvalitetssäkring.

Omhändertaget av Trafikverket i bla Inköpsmallar huvudsakligen TB-mall samt utbildning i totalentreprenader och Renodlad beställare. Vidare behandlas det i rapport avseende Byggplatsuppföljning.

Jag rekommenderar medlemmarna i Anläggningsforum att snarast implementera resultaten i verksamheten.

Stockholm 2017-02-15 *Uppdaterad 2019-02-12*

Ali Sadeghi
Ordförande i Styrgruppen för Anläggningsforum

För mer information se Rapport Minimering av riskkostnader i entreprenader, 2016-11-14